

Om vad man kan göra

Det förebyggande arbetet består av undervisning om vilka rättigheter och skyldigheter en människa har. Det gäller också att skapa en miljö i skolan där alla vill varandra väl och lär sig att acceptera att människor är olika. Vi behöver också lära oss att vara öppna mot varandra och att ta ansvar för varandra.

En kränkning är inte alltid avsiktlig. Den kan vara en olyckshändelse men lagen säger att personalen skall säga ifrån.

”Jag vill inte att du ska ...”

Det är bra att tala i jag-form när man vill säga ifrån mot kränkningar. Jag-formen minskar risken för att man skall råka kränka själv när man säger ifrån. Den som blir tillrättvisad känner sig ofta generad över det och kan ibland kalla den känslan för kränkning. Men det är *inte* att kränka när man talar om för en person hur man påverkas av vad han eller hon *gör* och vad man tycker om det.

När man använder jag-budskap talar man om sig själv: man börjar med ordet ”Jag” och sedan talar man om vad *man själv* ser och hör och vad man känner, tycker och vill på grund av det. För att inte göra det hela värre ska man vara tydlig och bestämd och inte blanda in den som har blivit sårad.

När kränkningar sker i klassrummet så att gruppen hör ska personalen protestera inför samma grupp. Annars kan eleverna tro att personalen godtar kränkningarna.

När personal får veta att någon blir kränkt

När personalen har fått veta att en viss person uppför sig illa mot en annan ska personalen prata med den som uppför sig illa och se till så att han eller hon uppför sig bättre. Personalen måste också berätta för rektor vad som har hänt. Rektor är skyldig att ta reda på mer och se till att kränkningarna upphör.

Kränkande sätt hos personal

Om personal hör annan personal kränka en elev, ska den som hör detta säga ifrån med en gång. Om en elev berättar för personal om kränkningar från annan personal ska personalen berätta det för rektor som talar med den som har kränkt.

Exempel på när elever kan känna sig kränkta är om en lärare meddelar allas resultat på prov inför hela klassen eller frågar en elev om känsliga saker när andra hör på.

Kartläggning 2019/2010

Under våren 2020 fick alla elever på grundläggande och gymnasial nivå besvara en enkät om likabehandlingsplanen och kränkande behandling. 154 av 267 elever besvarade enkäten. Stämningen på skolan är i stort sett bra, det sammanfattande intrycket av studierna vid Vuxenutbildningen på en skala mellan 1-4 hamnade medel på 3,3. Detta är något lägre än föregående år. På frågan om man någon gång känt sig illa behandlad eller mobbad var det 11 elever som svarade ja. Det var både personal och elever som hade utfört kränkningar.

Planerade åtgärder 2020/2021

- All personal deltar i utbildning under hösten.
- Fortsatt arbete med likabehandlingsplanen i klasserna.
- Enkäten under våren kommer under förutsättning att reguljär undervisning återupptas att kompletteras med intervjuer med elever.

Likabehandlingsplan mot diskriminering och kränkande behandling

Förenklad version

Mål

På Vuxenutbildningen i Härryda kommun ska ingen behöva känna sig kränkt eller diskriminerad. Att bli kränkt är att bli elakt behandlad.

Lagen och syftet med planen

Det finns lagar som förbjuder diskriminering och andra kränkningar av elever. Lagarna säger att alla som är anställda i skolan måste arbeta för att stoppa alla kränkningar.

Varje skola måste ha en plan för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever.

Ansvar och genomförande

Rektor

Rektor har det högsta ansvaret för att ingen diskriminering, trakasserier och kränkningar sker. Rektor får information genom att prata med personal och med elever om kränkningar.

Rektor har ansvar för att personal och elever går igenom planen under läsåret 2020/2021. Rektor tar emot elevernas åsikter och ser till att de kommer med i planen. Nästa gång planen ses över blir våren 2021.

Rektor har ansvar för att eleverna får svara på frågor om kränkningar och diskriminering i en enkät under våren. När vi har läst svaren skriver vi om den här planen.

All personal

All personal säger ifrån när de hör eller ser att någon studerande blir illa behandlad. All personal arbetar för att stoppa diskriminering. Personalen meddelar rektor om det händer.

Lärare

Läraren går igenom planen med sina elever under läsåret 2020/2021. Läraren meddelar rektor vad eleverna har för åsikt om det som står i planen.

När läraren pratar med eleverna en och en ska läraren fråga om eleverna trivs bra eller om det sker kränkningar. När en elev berättar att det finns någon som säger eller gör elaka saker ska läraren prata i enrum med den som gör så. Läraren ska säga att kränkningarna måste sluta och att läraren kommer att kontrollera att de har slutat.

När en elev kränker i klassrummet ska läraren genast säga ifrån. Om läraren bedömer att kränkningen är allvarlig och/eller avsiktlig, ska läraren skriva ner vad som har hänt och meddela rektor.

I undervisningen ska läraren samtala med eleverna om vad diskriminering är. Läraren och eleverna ska diskutera om det finns något som kan vara diskriminerande i undervisningen, i klassrummet och i allt som vi gör i skolan.

Vad orden betyder

Diskriminering och trakasserier

Diskriminering är när någon blir orättvist behandlad på grund av sitt kön, sitt ursprung, sin religion, sin ålder, sin funktionsnedsättning eller sin sexuella läggning. Med *trakasserier* menar man kränkningar som beror på sådana orsaker.

Till exempel är det diskriminering när någon inte kan gå i skolan därför att han eller hon inte kan komma in i skolan med sin rullstol.

Det är också diskriminering, om en synskadad elev inte får någon hjälp med att läsa en text som han eller hon inte kan se.

Ett exempel på diskriminering vid grupparbeten kan vara när kvinnliga elever får skriva det som manliga elever säger. Om det sällan eller aldrig är tvärtom, att de manliga får skriva, blir de kvinnliga eleverna diskriminerade.

Trakasserier kan låta som skämt men bakom skämtet finns kritik mot någon.

Kränkande behandling

Kränkande behandling är när någon blir sårad därför att någon annan uppför sig elakt. Det är förbjudet att uppföra sig elakt mot andra. Det har ingen betydelse om det händer en gång eller flera gånger (mobbing). Alla sorters kränkningar är förbjudna.

Vuxna kan kränka på ett så "fint" sätt att det inte märks så väl. De kan vara respektlösa mot en kamrat eller försöka att angripa honom eller henne på olika sätt. Exempel på det är

* att visa att man inte tar en viss person på allvar

* att visa att man tror att man vet hur en viss person är och att inte vilja lära känna honom eller henne bättre

* att sprida rykten, att inte vilja förstå vad en viss person säger eller att överdriva händelser så att de blir till nackdel för en annan

* att låtsas att en viss person inte finns genom att inte besvara hälsningar; att glömma av eller välja bort en viss person; att inte

lyssna på; att inte svara när en viss person säger något; att vända sig bort från; att inte vilja sitta bredvid eller att vägra att samarbeta med en viss person

* att frysa ut en viss person ur gemenskap, exempelvis genom att påverka andra till att inte heller umgås med honom eller henne

* att svara någon annan med ironi eller på annat sätt brutalt, nedlåtande eller förlöjligande

* att kommentera hur en viss person *är* med nedsättande, ironiska eller "lustiga" ord. Det kan vara kränkande när någon annan har åsikter om hur man ser ut, om hur man talar och om ens namn; om var man kommer ifrån, om ens vanor och intressen; om ens karaktär, om ens tankar och känslor.

Att kommentera en person på det sättet är kränkande också när han eller hon inte hör. Det kan också vara kränkande att kalla någon vid något annat än hans eller hennes riktiga namn.

Om det förebyggande arbetet

Det är den som kränker som gör fel, inte den som blir kränkt. Om man vill stoppa mobbing, måste man koncentrera sig på vad det är som *mobbaren* gör, inte offret.

Kränkningar sker inte bara mellan elever. Det kan även hända att personal kränker elever eller att elever kränker personal.